

آئین نامه رعایت از حقوق مالکیت معنوی در استفاده از منابع الکترونیکی

حقوق پدیدآورندگان برای استفاده از آثاری که خلق می‌کنند، از قراردادهای بین‌المللی و همچنین قوانین بسیاری از کشورها به رسمیت شناخته شده است. این حقوق در مجموع به‌عنوان «کپی‌رایت» یا حق مالکیت فکری نامیده شده است.

استفاده از منابع الکترونیکی در عصر حاضر که عصر دیجیتال نامیده می‌شود، یکی از متداولترین روش‌های استفاده از منابع و برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی است. اما در استفاده از این نوع منابع، قوانین و چارچوبی وجود دارد که افراد و سازمان‌ها باید از آن پیروی نمایند. آئین نامه حاضر با هدف بهبود ارائه خدمات و رعایت حقوق مالکیت فکری و مسائل حقوقی مربوط به استفاده از منابع الکترونیکی تدوین شده است.

تعاریف

منبع دیجیتال

منظور از منبع دیجیتال در این آیین نامه، انواع مختلف منابع اطلاعاتی اعم از کتابها، مجلات، پایان نامه، طرح تحقیقاتی، کارآمایی‌های بالینی، اطلاعات دارویی، گایدلاین‌ها (راهنماهای پزشکی)، چندرسانه‌ای‌ها، تصویر، فایل ویدئویی و ... الکترونیکی است که بصورت برخط و از راه دور قابل استفاده و در دسترس کاربران مجاز می‌باشد.

مجموعه الکترونیکی

منظور از مجموعه‌های الکترونیکی، پایگاه‌های ارائه دهنده منابع الکترونیکی شامل تعداد مختلفی از انواع منابع الکترونیکی موجود در زمینه‌های مختلف پزشکی و پیراپزشکی می‌باشد که از طریق ناشران و یا شرکت‌های تولید کننده منابع اطلاعاتی ارائه شده و در اختیار کاربران قرار دارند. و شامل سه گروه زیر می‌باشد:

الف- پایگاه‌های اطلاعاتی و مجلات الکترونیکی خریداری شده (کنسرسیومی وزارت بهداشت)

ب- پایگاه‌های دسترسی آزاد (Open access)

ج- منابع رایگان تحت وب

استفاده از منابع الکترونیکی

منظور امکان عضویت، انجام عملیات جستجو، مشاهده جزئیات اطلاعات منابع الکترونیکی، دریافت متن کامل منابع الکترونیکی موجود در مجموعه‌های الکترونیکی دانشگاه است.

حقوق مالکیت معنوی

مالکیت/حقوق فکری/معنوی به حقوقی گفته می‌شود که به صاحبان آن حق بهره‌وری از فعالیت‌های فکری و ابتکاری انسان را می‌دهد و ارزش اقتصادی و قابلیت دادوستد دارد ولی موضوع آن شیء معین مادی نیست. که در این آیین نامه حق بهره‌وری و شیوه‌های استفاده از انواع منابع دیجیتالی مد نظر می‌باشد.

ماده ۱: کاربران یا استفاده کنندگان

منظور از کاربران و استفاده کنندگان از منابع الکترونیکی دانشگاه، کلیه افراد حقیقی و حقوقی دارای رابطه شغلی با دانشگاه علوم پزشکی سبزوار است به نحوی که این افراد قادر باشند با استفاده از یکی از روشهای دسترسی به شبکه اینترنت دانشگاه، از منابع موجود در وب سایت کتابخانه دیجیتال استفاده نمایند.

ماده ۲: روشهای دسترسی و استفاده از منابع الکترونیکی

انواع روشهایی که برای استفاده از منابع الکترونیکی دانشگاه علوم پزشکی سبزواری مورد استفاده قرار می گیرند بشرح زیر می باشند :

- الف - مراجعه به کلیه سیستم های کامپیوتری موجود در مجتمع آموزشی پردیس دانشگاه، ستاد مرکزی دانشگاه، بیمارستانهای آموزشی محمد واسعی، شهیدان مبینی، شهید بهشتی امداد، حشمتیه، قمرینی هاشم، بیمارستان ولیعصر جغتای، دانشکده پرستاری جویین، مراکز بهداشتی شهرستان سبزواری
- ب- دسترسی به مجموعه منابع الکترونیک خارج از شبکه اینترنت دانشگاه بر اساس دریافت و استفاده از طریق اکانت های VPN دانشگاه
- ج- عضویت در پایگاه هایی که امکان رجیستری دارند که پس از آن می توان با دریافت نام کاربری و کلمه عبور بدون VPN به آنها وارد و منابع را جستجو و استفاده کرد.
- د- سیستم تلفن همراه (اندروید و IOS)

ماده ۳: شرایط دسترسی به منابع الکترونیکی

تقریباً تمام پایگاههای اطلاعاتی موجود در کتابخانه دیجیتال به روش اشتراک سالانه تهیه شده و مالکیت آن متعلق به ناشر یا کارگزار آن می باشد که دسترسی و استفاده آن تابع شرایط ذیل می باشد.

- الف- بر اساس توافق فی مابین دانشگاه و ناشران ، دانلود سیستماتیک (دانلود کل یک کتاب یا همه مقالات یک شماره از یک مجله در یک زمان مشخص) توسط کاربران تخلف محسوب شده و ممنوع می باشد .
- ب- مسئولیت حفظ و نگهداری اکانت های ایجاد شده جهت کاربران بر عهده ایشان می باشد . لذا در صورت سوء استفاده از این اکانت ها، مسئولیت سوء استفاده بر عهده کاربر می باشد .
- ج- اکانت های ایجاد شده جهت استفاده از منابع الکترونیکی صرفاً تسهیل کننده روش دسترسی به منابع می باشند و سطح دسترسی به منابع الکترونیکی (نظیر تعداد منابع یا بازه زمانی دسترسی به آرشیو مطالب یک منبع الکترونیکی) تابع قرارداد و نحوه اشتراک مجموعه های الکترونیکی است . لذا در صورتیکه با وجود استفاده از اکانت شخصی کاربر ، برای دسترسی به یک منبع الکترونیکی خاص از کاربر نام کاربری و کلمه عبور درخواست شود ، منبع مذکور تحت اشتراک دانشگاه قرار ندارد .

د- دسترسی به دیگر منابع دیجیتال دانشگاه از جمله کتابهای آن لاین، اطلسها، پایان نامهها به جهت رعایت حقوق مولفین فقط با حضور در محل کتابخانه و درخواست از کتابدار مرجع امکان پذیر است.

و- در ارتباط بادسترسی به لوح فشرده پایان نامه ها امکان دسترسی به صورت محدود امکان پذیر است. امکان دسترسی و پرینت به تمام پایان نامه وجود ندارد.

ه- دسترسی به لوح فشرده اطلس و کتابها فقط برای اعضا و با دسترسی محدود امکان پذیر است. (امکان کپی کامل یا بخش اعظم آن وجود ندارد.)

ماده ۴ : نحوه برخورد با تخلفات

الف- بر اساس بند الف ماده ۲ هرگونه دانلود سیستماتیک تخلف محسوب شده و تمام خسارتهای ناشی از شکایت ناشرین یا نمایندگی آنها بر عهده فرد مذکور می باشد (اطلاعات پروفایل این گروه کاربران از طریق گزارشات و تهیه خروجیهای مدیریتی قابل استخراج می باشد)

ب- در اختیار قرار دادن اکانت VPN به سایر افراد به منظور استفاده یا دانلود مقاله یا سایر منابع بر عهده فرد دارنده اکانت می باشد و تمام مسئولیتهای حقوقی آن نیز بر اساس بند الف متوجه فرد مذکور می باشد.

لازم به ذکر است این آیین نامه در جلسه شورای پژوهشی دانشگاه به تاریخ ۹۷/۵/۲۴ مورد تصویب اعضا قرار گرفت.